

КОНВЕНЦИЙН АГУУЛГА

УДИРТГАЛ

I ХЭСЭГ

Ялгаварлан гадуурхалт (1-р зүйл)

Бодлогын арга хэмжээ (2-р зүйл)

Хүний эрх, үндсэн эрх чөлөөны баталгаа (3-р зүйл)

Тусгай арга хэмжээ (4-р зүйл)

Эрэгтэй, эмэгтэй хүний нийгэмд гүйцэтгэх үүрэг, хэвшмэл ойлголт (5-р зүйл)

Биеэ үнэлэх (6-р зүйл)

II ХЭСЭГ

Улс төр, олон нийтийн амьдрал (7-р зүйл)

Төлөөлөл (8-р зүйл)

Иргэншил (9-р зүйл)

III ХЭСЭГ

Боловсрол (10-р зүйл)

Ажил эрхлэлт (11-р зүйл)

Эрүүл мэнд (12-р зүйл)

Эдийн засаг, нийгмийн үр ашиг (13-р зүйл)

Хөдөөгийн эмэгтэйчүүд (14-р зүйл)

IV ХЭСЭГ

Хууль эрх зүй (15-р зүйл)

Гэрлэлт ба гэр бүлийн амьдрал (16-р зүйл)

V ХЭСЭГ

Эмэгтэйчүүдийг алагчилах бүх хэлбэрийг устгах Конвенцийн хороо (17-р зүйл)

Үндэсний тайлан (18-р зүйл)

Журам дүрэм (19-р зүйл)

Хорооны хурал (20-р зүйл)

Хорооны тайлан (21-р зүйл)

Мэргэжлийн байгууллагуудын үүрэг (22-р зүйл)

VI ХЭСЭГ

Бусад гэрээ, нөлөө (23-р зүйл)

Оролцогч улсуудын амлалт (24-р зүйл)

Конвенцийн удирдлага (зүйл 25-30)

ЭМЭГТЭЙЧҮҮДИЙГ АЛАГЧИЛАХ БҮХ ХЭЛБЭРИЙГ УСТГАХ ТУХАЙ КОНВЕНЦ

*Ерөнхий Ассамблейн 34/180 тоот тогтоолоор 1979 оны 12 дугаар сарын 18-ны өдөр баталж,
1981 оны 9 дүгээр сарын 3-ны өдөр хүчин төгөлдөр болсон.*

Энэхүү Конвенцид оролцогч улсууд,

Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын дүрэм нь хүний үндсэн эрх, хувь хүний нэр төр, үнэ цэнэ болон эрэгтэй, эмэгтэйчүүдийн тэгш эрхэд итгэдгээ дахин бататгасныг тэмдэглэж;

Хүний эрхийн түгээмэл тунхаглал нь алагчилах үзлийг зөвшөөрөхгүй байх зарчмыг бататган, хүн бүр эрх чөлөөтэй, нэр төр, эрхийн хувьд тэгш төрдөг бөгөөд тус тунхаглалд заасан бүхий л эрх, эрх чөлөөг аливаа ялгаварлалгүйгээр, тухайлбал, хүйсээр ялгаварлалгүйгээр эдлэх ёстой хэмээн зарлан тунхагласныг тэмдэглэж;

эрэгтэй, эмэгтэйчүүдийг эдийн засаг, нийгэм, соёл, иргэний болон улс төрийн бүх эрхийг тэгш эдлэх эрхээр хангах үүргийг хүний эрхийн тухай олон улсын гэрээнүүдэд оролцогч улсууд хүлээснийг тэмдэглэж;

эрэгтэй, эмэгтэйчүүдийн тэгш эрхийг хөхиүлэн дэмжихэд чиглэсэн Нэгдсэн Үндэстний Байгууллага, түүний төрөлжсөн байгууллагуудын ивээл дор байгуулсан олон улсын конвенцийг анхааралдаа авч;

түүнчлэн эрэгтэй, эмэгтэйчүүдийн тэгш эрхийг хөхиүлэн дэмжихэд чиглэсэн Нэгдсэн Үндэстний Байгууллага, түүний төрөлжсөн байгууллагуудаас батласан тогтоол, тунхаглал, зөвлөмжийг тэмдэглэж;

эдгээр олон төрлийн баримт бичиг байгаа хэдий ч эмэгтэйчүүдийг алагчилах үзэл оршоор байгаад сэтгэл түгшиж;

эмэгтэйчүүдийг алагчилах үзэл тэгш эрх, хүний нэр төрийг хүндэтгэх зарчмыг зөрчиж, эмэгтэйчүүд улсынхаа улс төр, нийгэм, эдийн засаг, соёлын амьдралд эрэгтэйчүүдийн нэгэн адил оролцоход нь саад учруулж, нийгэм болон гэр бүлийн хөгжил цэцэглэлтийг саатуулж, эмэгтэйчүүдээс улсынхаа болон хүн төрөлхтний үйлсэд хувь нэмэр оруулах бололцоогоо бүрэн хөгжүүлэхэд нь илүү бэрхшээл учруулж байгааг ухамсарлаж;

ядуурлын нөхцөлд хоол хүнс хүртэх, эрүүл мэндээ хамгаалах, боловсрол олох, мэргэжил эзэмших, хөдөлмөр эрхлэх болон бусад хэрэгцээгээ хангах боломжоор эмэгтэйчүүд хамгийн хомс байгаад сэтгэл түгшиж;

тэгш эрх, шударга ёсонд үндэслэсэн олон улсын эдийн засгийн шинэ журам тогтоох нь эрэгтэй, эмэгтэйчүүдийн тэгш эрхийг хөхиүлэн дэмжихэд мэдэгдэхүйц дөхөм үзүүлнэ хэмээн итгэж;

апартеид, арьс үндэсний үзэл, арьс үндсээр алагчилах, колоничлол, шинэ колоничлол, түрэмгийлэл, гадаадын булаан эзлэлт, ноёрхол болон улсын дотоод хэрэгт хөндлөнгөөс оролцох бүхий л хэлбэрийг устгах нь эрэгтэй, эмэгтэйчүүдийн эрхийг бүрэн эдлүүлэхэд чухал болохыг онцлон тэмдэглэж;

олон улсын энх тайван, аюулгүй байдлыг бэхжүүлэх, олон улсын хурцадмал байдлыг намжаах, бүх улс нийгэм, эдийн засгийн тогтолцооноосоо үл хамааран хамтран ажиллаж, зэвсгийг бүх нийтээр бүрэн хураах, ялангуяа олон улсын хатуу, үр нөлөөтэй хяналтын дор цөмийн зэвсгийг хураах, улс хоорондын харилцаанд шударга ёс, тэгш эрх, харилцан ашигтай байх зарчмыг бататгах, гадаадын болон колонийн ноёрхол, гадаадын булаан эзлэлтэд байгаа ард түмний өөрөө засан тохинох, тусгаар тогтнох эрхийг хэрэгжүүлэх, түүнчлэн улс гүрний үндэсний бүрэн эрхт байдал, нутаг дэвсгэрийн бүрэн бүтэн байдлыг хүндэтгэх нь нийгмийн дэвшил, хөгжилд дэмжлэг болж, тэгснээрээ эрэгтэй, эмэгтэйчүүдийн хооронд бүрэн тэгш байдлыг хангахад дөхөм болохыг бататгаж;

эмэгтэйчүүд эрэгтэйчүүдийн нэг адил бүхий л салбарт бүрэн оролцохыг аливаа улсын бүрэн бөгөөд цогц хөгжил, дэлхий нийтийн сайн сайхан, энх тайвны үйл шаардаж байгаад итгэн;

гэр бүлийн сайн сайхан болон нийгмийн хөгжилд эмэгтэйчүүдээс оруулж байгаа бөгөөд одоо хүртэл бүрэн хүлээн зөвшөөрөөгүй үлэмж хувь нэмэр, эх хүний нийгмийн ач холбогдол, гэр бүлд болон хүүхэд хүмүүжүүлэхэд эцэг болон эхийн гүйцэтгэх үүргийг харгалзан, үр удмаа залгамжлуулахад эмэгтэйчүүдийн үүрэг тэднийг алагчилах үндэс болохгүй, харин хүүхэд өсгөн хүмүүжүүлэхэд эрэгтэй, эмэгтэйчүүд болон нийгэм бүхэлдээ хариуцлагыг хуваалцах ёстой гэдгийг ухамсарлаж;

эрэгтэй, эмэгтэйчүүдийн хооронд бүрэн тэгш байдал тогтоохын тулд нийгэм болон гэр бүлд эрэгтэйчүүд, эмэгтэйчүүдийн уламжлалт үүрэгт өөрчлөлт оруулах шаардлагатайг хүлээн зөвшөөрч;

эмэгтэйчүүдийг алагчилах үзлийг устгах тухай тунхаглалд заасан зарчмыг хэрэгжүүлэх болон энэ зорилгоор ийнхүү алагчилахын бүх хэлбэр, илрэлийг устгахад шаардлагатай арга хэмжээг батлахыг зорин;

дор дурдсан зүйлийг тохиролцов:

I ХЭСЭГ

1 дүгээр зүйл

Энэхүү Конвенцийн зорилгоор “эмэгтэйчүүдийг алагчилах” гэсэн нэр томъёо нь гэрлэлтийн байдлаас үл хамаарч эрэгтэй, эмэгтэйчүүдийн тэгш эрхийн үндсэн дээр улс төр, эдийн засаг, нийгэм, соёл, иргэний болон аливаа бусад салбарт эмэгтэйчүүдийн хүний эрх, үндсэн эрх чөлөөг хүлээн зөвшөөрөх, эдлүүлэх, хэрэгжүүлэхэд саад хийх, эсхүл үгүйсгэх үр дагавар, эсхүл зорилго бүхий хүйсээр ялгаварлах, үгүйсгэн гадуурхах буюу хязгаарлахыг хэлнэ.

2 дугаар зүйл

Оролцогч улсууд эмэгтэйчүүдийг алагчилах бүх хэлбэрийг буруушаан, эмэгтэйчүүдийг алагчилах үзлийг устгах бодлогыг зохистой бүхий л аргаар нэн даруй хэрэгжүүлэхээр тохиролцож, энэхүү зорилгоор дараахь арга хэмжээг авна:

(a) эрэгтэй, эмэгтэйчүүдийн тэгш эрхийн зарчмыг үндэсний үндсэн хуулиндаа буюу зохих бусад хууль тогтоомждоо тусгаагүй бол, ийнхүү тусгаж, энэ зарчмыг хууль болон бусад зохистой аргаар хэрэгжүүлэхийг хангах;

(b) эмэгтэйчүүдийг алагчилах аливаа үзлийг хориглосон зохих хууль тогтоомжийн болон бусад арга хэмжээ, шаардлагатай тохиолдолд шийтгэх арга хэмжээг батлах;

(c) эрэгтэйчүүдтэй тэгш байх үндсэн дээр эмэгтэйчүүдийн эрхийг хуулиар хамгаалах, тухайн улсын эрх бүхий шүүх, төрийн бусад байгууллагаар дамжуулан алагчилах аливаа үйлдлээс эмэгтэйчүүдийг үр нөлөөтэй хамгаалахыг хангах;

(d) эмэгтэйчүүдийг алагчилах аливаа үйлдэл, үйл ажиллагаанаас татгалзах, төрийн байгууллага, алба энэхүү үүргийн дагуу ажиллахыг хангах;

(e) аливаа хүн, байгууллага буюу аж ахуйн нэгжийн зүгээс эмэгтэйчүүдийг алагчилах үзлийг устгахад чиглэсэн зохистой бүх арга хэмжээг авах;

(f) эмэгтэйчүүдийг алагчилсан хууль, зохицуулалт, заншил, дадлыг өөрчлөх буюу хүчингүй болгох талаар зохистой бүх арга хэмжээ, үүний дотор хууль тогтоох арга хэмжээг авах;

(g) эмэгтэйчүүдийг алагчилсан эрүүгийн бүх заалтыг хүчингүй болгох.

3 дугаар зүйл

Оролцогч улсууд эмэгтэйчүүдэд эрэгтэйчүүдтэй эрх тэгш байх үндсэн дээр хүний эрх, үндсэн эрх чөлөөг эдлэх, хэрэгжүүлэх баталгааг олгох зорилгоор тэдний бүрэн хөгжил, дэвшлийг хангахын тулд бүхий л салбарт, тухайлбал, улс төр, нийгэм, эдийн засаг, соёлын салбарт зохистой бүх арга хэмжээ, түүний дотор хууль тогтоох арга хэмжээ авна.

4 дүгээр зүйл

1. Оролцогч улсаас эрэгтэй, эмэгтэйчүүдийн тэгш эрхийг de facto түргэтгэхэд чиглэсэн түр тусгай арга хэмжээг энэхүү Конвенцид тодорхойлсны дагуу алагчилал хэмээн үзэхгүй. Гэвч энэ нь аливаа байдлаар тэгш бус буюу ялгамжтай хэм хэмжээг үүсгэх ёсгүй бөгөөд адил боломж, тэгш хандлагыг тогтоох зорилт биелэгдмэгц дээрх арга хэмжээг зогсооно.

2. Оролцогч улсаас эхчүүдийг хамгаалахад чиглэсэн тусгай арга хэмжээ, түүний дотор энэхүү Конвенцид заасан арга хэмжээг батлахыг алагчилал хэмээн үзэхгүй.

5 дугаар зүйл

Оролцогч улсууд дараахь зохистой бүх арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ:

(a) аль нэг хүйсийг доорд, эсхүл дээрд үзэх, эсхүл эрэгтэй, эмэгтэйчүүдийн үүргийн талаархи хэвшсэн үзэлд тулгуурласан хохиролтой үйл ажиллагаа, заншил болон бусад бүх дадлыг устгах зорилгоор эрэгтэй, эмэгтэйчүүдийн зан төлөвийн нийгэм, соёлын хэв шинжийг өөрчлөх;

(b) гэр бүлийн боловсролд эх хүн байхыг нийгмийн үүрэг хэмээн зөвөөр ойлгох, хүүхдийг өсгөн хүмүүжүүлэх, хөгжүүлэхэд эрэгтэй, эмэгтэйчүүд хамтын хариуцлагыг хүлээн зөвшөөрөхийг хангах, бүх тохиолдолд хүүхдийн ашиг сонирхлыг нэн тэргүүнд тавих.

6 дугаар зүйл

Оролцогч улсууд эмэгтэйчүүдийг худалдах, тэднийг биеийг үнэлүүлэн ашиглах бүх хэлбэрийг таслан зогсоохын тулд зохистой бүх арга хэмжээ, түүний дотор хууль тогтоох арга хэмжээг авна.

II ХЭСЭГ

7 дугаар зүйл

Оролцогч улсууд тухайн улсын улс төр, олон нийтийн амьдралд эмэгтэйчүүдийг алагчилах үзлийг

устгах үүднээс зохистой бүхий л арга хэмжээг авна, тухайлбал, эмэгтэйчүүдийг эрэгтэйчүүдтэй адил нөхцөлд дараахь эрхээр хангана:

(а) бүх сонгууль, ард нийтийн санал хураалтад санал өгөх болон нийтээр сонгох бүх байгууллагад сонгогдох;

(b) төрийн бодлогыг боловсруулах, хэрэгжүүлэхэд оролцох, төрийн алба хаах, түүнчлэн төрийн захиргааны бүх түвшинд үүрэг гүйцэтгэх;

(c) тухайн улсын олон нийтийн болон улс төрийн амьдралтай холбогдол бүхий төрийн бус байгууллага, нийгэмлэгэд оролцох.

8 дугаар зүйл

Оролцогч улсууд эмэгтэйчүүдийг аливаа хэлбэрээр алагчилахгүйгээр эрэгтэйчүүдтэй адил нөхцөлд олон улсын хэмжээнд өөрийн засгийн газрыг төлөөлөх, олон улсын байгууллагын үйл ажиллагаанд оролцох боломжоор хангах зохистой бүх арга хэмжээг авна.

9 дүгээр зүйл

1. Оролцогч улсууд иргэний харьяалалтай болох, түүнийг өөрчлөх буюу хэвээр хадгалах асуудлаар эмэгтэйчүүдэд эрэгтэйчүүдтэй тэгш эрх олгоно. Тухайлбал, оролцогч улс эмэгтэйчүүд гадаадын иргэнтэй гэрлэх, гэрлэлтийн хугацаанд нөхөр нь иргэний харьяаллаа өөрчлөхөд эхнэрийнх нь иргэний харьяаллыг шууд өөрчлөхгүй байх, мөн түүнийг иргэний харьяалалгүй болгохгүй байх, эсхүл нөхрийнх нь иргэний харьяаллыг авахыг албадахгүй байхыг хангана.

2. Оролцогч улсууд хүүхдийн иргэний харьяаллын тухайд эмэгтэйчүүдэд эрэгтэйчүүдтэй тэгш эрх олгоно.

III ХЭСЭГ

10 дугаар зүйл

Оролцогч улсууд боловсролын салбарт эмэгтэйчүүдийг эрэгтэйчүүдтэй тэгш эрхээр хангахын тулд тэднийг алагчилах үзлийг устгах зохистой бүх арга хэмжээг авна, тухайлбал, эрэгтэй, эмэгтэйчүүдийн тэгш эрхийн үндсэн дээр:

(а) мэргэжил, мэргэжлийн чиг баримжаа олгох, сурч боловсрох, хот хөдөөгийн бүх шатны боловсролын байгууллагад суралцаж, диплом авах адил нөхцөл, энэхүү тэгш байдлыг сургуулийн өмнөх, ерөнхий, техникийн, мэргэшлийн болон техникийн дээд боловсрол, түүнчлэн мэргэжлийн сургалтын бүх төрөлд хангана;

(b) сургалтын адил хөтөлбөр, адил шалгалт, адил мэргэжлийн түвшин бүхий багш бүрэлдэхүүн, адил хичээлийн байр, адил чанар бүхий тоног төхөөрөмжтэй байх;

(c) эрэгтэй, эмэгтэйчүүдийн үүргийн тухай хэвшсэн аливаа номлолыг сургалтын бүх шат, хэлбэрт устгах, энэ зорилгод хүрэхэд дөхөм болох хамтарсан болон сургалтын бусад төрлийг хөхиүлэн дэмжих, тухайлбал сурах бичиг, сургуулийн хөтөлбөрийг хянан өөрчлөх болон сургах арга зүйг шаардлагад тохируулан өөрчлөх;

(d) тэтгэлэг болон сургалтын бусад тэтгэмж авах адил боломж;

(e) үргэлжилсэн боловсролын хөтөлбөр, түүний дотор ялангуяа эрэгтэй, эмэгтэйчүүдийн боловсролын аливаа зөрүүг аль болох богино хугацаанд багасгахад чиглэсэн насанд хүрэгсдийн болон бичиг үсэгт тайлах хөтөлбөрт хамрагдах адил боломж;

(f) эмэгтэй сурагчдын сургууль завсардалтын түвшинг бууруулах, сургуулиа дүүргээгүй охид, эмэгтэйчүүдэд зориулсан хөтөлбөр боловсруулах;

(g) спорт болон биеийн тамирын сургалтад идэвхтэй оролцох адил боломж;

(h) гэр бүлийн эрүүл мэнд, сайн сайхныг хангахад туслах тусгай боловсролын мэдээлэл, түүний дотор гэр бүл төлөвлөлтийн талаархи мэдээлэл, зөвлөгөө өгөх.

11 дүгээр зүйл

1. Оролцогч улсууд эрэгтэй, эмэгтэйчүүдийн тэгш эрхийн үндсэн дээр хөдөлмөр эрхлэлтийн салбарт эмэгтэйчүүдийг алагчилах үзлийг устгахын тулд эрэгтэй, эмэгтэйчүүдийг тэгш эрхээр хангах зорилгоор зохистой бүх арга хэмжээг авна. Эдгээр эрх нь, тухайлбал:

(а) хүн бүрийн салшгүй эрх болох хөдөлмөрлөх эрх;

(b) хөдөлмөр эрхлэх тэгш боломжоор хангуулах, түүний дотор ажлын сонгон шалгаруулалтын адил шалгууртай байх эрх;

(c) мэргэжил, ажлын төрлийг чөлөөтэй сонгох, албан тушаал дэвших, ажлын баталгаатай байх, ажлын бүхий л тэтгэмж, нөхцлийг эдлэх, түүнчлэн мэргэжлийн сургалт болон давтан сургалтад хамрагдах, түүний дотор дагалдан сурах, мэргэжил дээшлүүлэх болон давтан суралцах эрх;

(d) тэгш шан хөлс, түүний дотор тэтгэмж эдлэх, адил үнэлгээтэй ажлын хувьд тэгш хандах,

түүнчлэн ажлын чанарыг адил үнэлүүлэх эрх;

(e) нийгмийн баталгаатай байх, ялангуяа тэтгэвэрт гарах, ажилгүй болох, өвчлөх, тахир дутуу болох, өндөр настай болох хийгээд хөдөлмөрийн чадвараа алдах бусад тохиолдолд, түүнчлэн цалинтай амралт авах эрх;

(f) эрүүл мэндээ хамгаалах, хөдөлмөрлөх аюулгүй нөхцөлд ажиллах, түүний дотор үр удмаа залгамжлуулах үүргээ хамгаалах эрх.

2. Гэрлэлтийн, эсхүл хүүхэд төрүүлсэн байдалд үндэслэн эмэгтэйчүүдийг алагчилах үзлээс урьдчилан сэргийлэх, тэдний хөдөлмөрлөх эрхийг хангах үүднээс оролцогч улс зохистой арга хэмжээ авна:

(a) жирэмсэн, эсхүл жирэмсний болон хүүхэд төрүүлсний чөлөөнд байгааг үндэслэн ажлаас халах, ажлаас халахад гэрлэлтийн байдлаар алагчилахыг хориглож, шийтгэл оногдуулна;

(b) ажлын байр, албан тушаал, нийгмийн тэтгэмжийг нь хадгалан жирэмсний болон хүүхэд төрүүлэх чөлөөг цалинтай, эсхүл түүнтэй дүйх хэмжээний нийгмийн тэтгэмжтэй олгох;

(c) эцэг эхэд гэр бүлийн үүргээ ажлын хариуцлага, олон нийтийн амьдралд оролцохтой хослуулах бололцоог олгохын тулд тухайлбал, хүүхэд асрах сүлжээг байгуулах, хөгжүүлэх замаар шаардлага бүхий нийгмийн туслах үйлчилгээг бий болгохыг хөхиүлэн дэмжих;

(d) жирэмсэн эмэгтэйчүүдэд хортой болох нь нотлогдсон ажил эрхэлж буй эмэгтэйчүүдийг жирэмсэн байх хугацаанд нь онцгойлон хамгаалах.

3. Энэхүү зүйлд заасан эрхийг хамгаалах хууль тогтоомжийг шинжлэх ухаан, технологийн мэдлэгийн хүрээнд үе үе хянаж, шаардлагатай тохиолдолд өөрчлөх, хүчингүй болгох буюу өргөтгөнө.

12 дугаар зүйл

1. Оролцогч улсууд эрэгтэй, эмэгтэйчүүдийн тэгш эрхийн үндсэн дээр эрүүл мэндийн салбарт эмэгтэйчүүдийг алагчилахыг устгахын тулд гэр бүл төлөвлөлтийг оролцуулан эрүүл мэндийн үйлчилгээг хүртээмжтэй болгох зохистой бүх арга хэмжээг авна.

2. Энэ зүйлийн 1 дэх хэсэгт зааснаас гадна оролцогч улсууд эмэгтэйчүүдийг жирэмсэн, төрөх, төрсний дараахь үед зохих үйлчилгээгээр хангаж, шаардлагатай тохиолдолд төлбөргүй үйлчилгээ үзүүлж, жирэмсэн болон хөхүүл хүүхэдтэй үед нь хүрэлцэхүйц хоол тэжээлээр хангана.

13 дугаар зүйл

Оролцогч улсууд эрэгтэй, эмэгтэйчүүдийн тэгш эрхийн үндсэн дээр эдийн засаг, нийгмийн амьдралын бусад салбарт эмэгтэйчүүдийг алагчилах үзлийг устгахын тулд эрэгтэй, эмэгтэйчүүдийг тэгш эрхээр хангах зорилгоор зохистой бүх арга хэмжээг авна. Эдгээр эрх нь, тухайлбал:

(a) гэр бүлийн тэтгэмж авах эрх;

(b) банкны зээл авах, үл хөдлөх эд хөрөнгө барьцаалах болон бусад хэлбэрээр санхүүгийн зээл авах эрх;

(c) амралт, чөлөөт цагийн арга хэмжээ, спорт болон соёлын амьдралын бүх салбарт оролцох эрх.

14 дүгээр зүйл

1. Оролцогч улсууд хөдөө нутгийн эмэгтэйчүүдийн өмнө тулгарч буй онцлог асуудал болон тэднээс гэр бүлийнхээ эдийн засгийн амьдралд гүйцэтгэж буй чухал үүрэг, түүний дотор аж ахуйн таваарын бус салбарт гүйцэтгэж буй ажлыг анхааран үзэж, хөдөө нутгийн эмэгтэйчүүдийн хувьд энэхүү Конвенцийн заалтуудыг хэрэгжүүлэх талаар зохистой бүх арга хэмжээг авна.

2. Оролцогч улсууд эрэгтэй, эмэгтэйчүүдийн тэгш эрхийн үндсэн дээр хөдөө нутагт эмэгтэйчүүдийг алагчилах үзлийг устгах үүднээс эмэгтэйчүүд хөдөө нутгийн хөгжилд оролцож, түүнээс ашиг хүртэх талаар зохистой бүх арга хэмжээг авч, тэднийг дараахь эрхээр хангана:

(a) хөдөө нутгийг хөгжүүлэх төлөвлөгөөг боловсруулах, хэрэгжүүлэхэд бүх түвшинд оролцох;

(b) эрүүл мэндийн хангалттай үйлчилгээ хүртэх, түүний дотор гэр бүл төлөвлөлтийн талаар мэдээлэл, зөвлөгөө, үйлчилгээ авах;

(c) нийгмийн хангамжаас шууд хүртэх;

(d) албан болон албан бус сургалт, боловсролын бүх хэлбэрт хамрагдах, түүний дотор бичиг үсэгт тайлагдах, мөн *inter alia*, техникийн ур чадвараа дээшлүүлэх үүднээс хамтын нийгэмлэгийн буюу өргөтгөсөн үйлчилгээнд хамрагдах;

(e) хөдөлмөр эрхлэх, эсхүл хувиараа хөдөлмөрлөх замаар эдийн засгийн тэгш боломж хүртэхийн тулд өөртөө туслах бүлэг болон хоршоо байгуулах;

(f) хамтын нийгэмлэгийн бүх үйл ажиллагаанд оролцох;

(g) хөдөө аж ахуйн зээл, зээллэг, борлуулалтын механизм, зохих технологийг хүртэх, газар болон газар тариалангийн шинэтгэл, түүнчлэн газар сэлгэн суурьших төлөвлөгөөнд тэгш оролцох;

(h) амьдралын зохих нөхцлөөр, ялангуяа орон сууц, ариун цэвэр, цахилгаан болон усан хангамж, тээвэр, харилцаа холбооны тухайд хангагдах.

IV ХЭСЭГ

15 дугаар зүйл

1. Оролцогч улсууд эмэгтэйчүүдэд хуулийн өмнө эрэгтэйчүүдтэй тэгш байх эрх олгоно.
2. Оролцогч улсууд эмэгтэйчүүдэд иргэний харилцаанд эрэгтэйчүүдтэй тэгш эрх зүйн чадамж, түүнийг хэрэгжүүлэх тэгш боломж олгоно. Тухайлбал, гэрээ байгуулах болон эд хөрөнгө захиран зарцуулах тэгш эрхийг олгож, шүүх, тусгай шүүхэд хэрэг хянан шийдвэрлэх бүх шатанд тэдэнд тэгш хандана.
3. Оролцогч улсууд эмэгтэйчүүдийн эрх зүйн чадамжийг хязгаарлахад чиглэсэн хүчин төгөлдөр бүх гэрээ болон иргэний харилцааны бусад баримт бичгийг хүчин төгөлдөр бус хэмээн тооцохоор тогтоно.
4. Оролцогч улсууд хүмүүсийн шилжих хөдөлгөөн, түр болон байнга оршин суух газраа сонгох эрх чөлөөтэй холбогдох хууль тогтоомжийн хувьд эрэгтэй, эмэгтэйчүүдэд тэгш эрх олгоно.

16 дугаар зүйл

1. Оролцогч улсууд гэрлэлт, гэр бүлийн харилцааны бүх асуудлаар эмэгтэйчүүдийг алагчилах үзлийг устгах зохистой бүх арга хэмжээ авах бөгөөд, тухайлбал, эрэгтэй, эмэгтэйчүүдийн тэгш эрхийн үндсэн дээр доорхи эрхээр хангана:
 - (a) гэрлэх тэгш эрх;
 - (b) гэрлэх хүнээ чөлөөтэй сонгох болон чөлөөтэй, бүрэн зөвшөөрсний үндсэн дээр гэрлэх адил эрх;
 - (c) гэрлэлтийн туршид болон гэрлэлтийг цуцлуулахад адил эрх, үүрэг;
 - (d) гэрлэлтийн байдлаас үл хамаарч эцэг эх хүүхэдтэй холбоотой асуудлаар адил эрх эдэлж, үүрэг хүлээх бөгөөд бүх тохиолдолд хүүхдийн ашиг сонирхлыг нэн тэргүүнд тавина;
 - (e) хүүхдийн тоо, хүүхэд төрүүлэх хоорондын зайг чөлөөтэй бөгөөд хариуцлагатай шийдвэрлэх, эдгээр эрхийг хэрэгжүүлэх боломж олгох мэдээлэл, боловсрол, аргыг олж авах адил эрх;
 - (f) хүүхдийг асран хамгаалах, харгалзан дэмжих, үрчлэх, эсхүл үндэсний хууль тогтоомжоор зохицуулсан төсөөтэй харилцаанд адил эрх эдэлж, үүрэг хүлээх бөгөөд бүх тохиолдолд хүүхдийн ашиг сонирхлыг нэн тэргүүнд тавина;
 - (g) овог, ажил, мэргэжлээ сонгохыг оролцуулан эхнэр, нөхрийн хувьд адил хувийн эрх;
 - (h) хөрөнгийг үнэгүй болон төлбөртэйгээр өмчлөх, эзэмших, захирах, ашиглах, захиран зарцуулахын тухайд эхнэр, нөхрийн тэгш эрх.
2. Хүүхдэд сүй тавих болон хүүхдийг гэрлүүлэх нь эрх зүйн үр дагаваргүй бөгөөд гэрлэх насны доод хязгаарыг тогтоох, гэрлэлтийг заавал албан ёсны бүртгэлд бүртгүүлэхэд шаардлагатай бүх үйл ажиллагааг, түүний дотор хууль тогтоох арга хэмжээг авна.

V ХЭСЭГ

17 дугаар зүйл

1. Энэхүү Конвенцийн хэрэгжилтэд гарсан дэвшлийг хэлэлцэх зорилгоор ёс суртахууны эрхэм дээд чанарыг эзэмшсэн, Конвенцид хамаарах асуудлаар мэргэшсэн, Конвенцийг хүчин төгөлдөр болох үед арван найман мэргэжилтнээс, Конвенцийг гучин тав дахь улс соёрхон батлах буюу нэгдэн орсны дараа хорин гурван мэргэжилтнээс бүрдсэн Эмэгтэйчүүдийг алагчилах үзлийг устгах хороог (цаашид хороо гэж нэрлэнэ) байгуулна. Эдгээр мэргэжилтнийг Конвенцид оролцогч улсууд өөрийн иргэдээс сонгох бөгөөд тэд өөрсдийн нэрийн өмнөөс үүргээ гүйцэтгэнэ. Чингэхдээ газар зүйн тэгш хуваарилалт болон соёл иргэншлийн ялгаатай хэлбэр, эрх зүйн үндсэн тогтолцоонуудын төлөөлөлд анхаарна.
2. Хорооны гишүүдийг оролцогч улсуудаас нэрийг нь дэвшүүлсэн хүмүүсийн нэрсийн жагсаалтаас нууцаар санал хураах журмаар сонгоно. Оролцогч улс бүр өөрийн иргэдээс нэг хүний нэрийг дэвшүүлнэ.
3. Анхны сонгуулийг энэхүү Конвенц хүчин төгөлдөр болсон өдрөөс хойш зургаан сарын дараа явуулна. Сонгууль бүрийг явуулахаас наад зах нь гурван сарын өмнө Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын Ерөнхий нарийн бичгийн дарга оролцогч улсуудад захидал илгээж, дэвшүүлж байгаа хүнийхээ нэрийг хоёр сарын дотор илгээхийг санал болгоно. Ерөнхий нарийн бичгийн дарга ийнхүү нэр дэвшигдсэн хүмүүсийн нэрсийн жагсаалтыг цагаан толгойн үсгийн дарааллаар гаргаж, тэдгээрийн нэрийг дэвшүүлсэн улсыг хамт тэмдэглэн оролцогч улсуудад илгээнэ.
4. Хорооны гишүүдийн сонгуулийг Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын төв байранд Ерөнхий

нарийн бичгийн даргаас зарлан хуралдуулах оролцогч улсуудын хуралдаан дээр явуулна. Оролцогч улсуудын гуравны хоёр нь хуралдах ирцийг бүрдүүлэх бөгөөд санал хураахад байлцаж, саналаа өгсөн оролцогч улсуудын төлөөлөгчдийн хамгийн олон болон дийлэнхи олонхийн саналыг авсан нэр дэвшигчдийг хорооны гишүүнээр сонгогдсонд тооцно.

5. Хорооны гишүүдийг дөрвөн жилийн хугацаагаар сонгоно. Гэхдээ анхны сонгуулиар сонгогдсон есөн гишүүний бүрэн эрхийн хугацаа хоёр жилийн дараа дуусах бөгөөд анхны сонгуулийг явуулж дуусмагц дээрх есөн гишүүний нэрийг хорооны дарга шодож тогтооно.

6. Гучин тав дахь улс Конвенцийг соёрхон батласан буюу нэгдэн орсны дараа энэ зүйлийн 2, 3, 4 дэх хэсгийн заалтын дагуу Хороонд таван гишүүнийг нэмж сонгоно. Эдгээр нэмж сонгогдсон таван гишүүний хоёрынх нь бүрэн эрхийн хугацаа хоёр жилийн дараа дуусах бөгөөд дээрх хоёр гишүүний нэрийг хорооны дарга шодож тогтооно.

7. Тохиолдлоор суларсан орон тоог нөхөхийн тулд тухайн орон тоонд ажиллаж байсан мэргэжилтний нэрийг дэвшүүлсэн оролцогч улс өөрийн иргэдээс өөр нэг мэргэжилтнийг томилж, хороогоор батлуулна.

8. Хорооны хүлээх хариуцлагын ач холбогдлыг харгалзан Ерөнхий Ассамблейгаас баталсны дагуу хорооны гишүүд Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын эх үүсвэрээс Ерөнхий Ассамблейгаас тогтоосон нөхцөл, журмын дагуу цалин авна.

9. Энэхүү Конвенцийн дагуу хороо үүргээ үр нөлөөтэй гүйцэтгэх үүднээс Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын Ерөнхий нарийн бичгийн дарга шаардлагатай ажилтан, хэрэгслээр хангана.

18 дугаар зүйл

1. Оролцогч улсууд энэхүү Конвенцийн заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор авсан хууль тогтоомж, шүүх эрх мэдэл, захиргааны болон бусад арга хэмжээ, энэ талаар гарсан дэвшлийн тухай тайланг хороогоор хэлэлцүүлэхээр Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын Ерөнхий нарийн бичгийн даргад дор заасан хугацаанд хүргүүлж байх үүрэгтэй:

(a) тухайн улсын хувьд энэхүү Конвенц хүчин төгөлдөр болсноос хойш нэг жилийн дотор;

(b) түүний дараа наад зах нь дөрвөн жил тутам болон хороо шаардсан тухай бүр.

2. Энэхүү Конвенцийн дагуу хүлээсэн үүргээ биелүүлэхэд нөлөөлж буй хүчин зүйл, бэрхшээлийн талаар тайланд дурдаж болно.

19 дүгээр зүйл

1. Хороо үйл ажиллагааны дотоод журмаа батална.

2. Хороо албан тушаалтнуудаа хоёр жилийн хугацаагаар сонгоно.

20 дугаар зүйл

1. Энэхүү Конвенцийн 18 дугаар зүйлийн дагуу ирүүлсэн тайланг хэлэлцэх зорилгоор хороо гол төлөв жил бүр хоёр долоо хоногоос дээшгүй хугацаагаар хуралдана.

2. Хорооны хуралдааныг гол төлөв Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын төв байранд, эсхүл хорооноос тогтоосон аливаа тохиромжтой газар хийнэ.

21 дүгээр зүйл

1. Хороо нь Эдийн засаг, нийгмийн зөвлөлөөр дамжуулан Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын Ерөнхий Ассамблейд үйл ажиллагааныхаа талаар жил бүр тайлагнах бөгөөд оролцогч улсуудаас хүлээж авсан тайлан, мэдээллийг шалгасны үндсэн дээр санал болон ерөнхий зөвлөмж гаргаж болно. Эдгээр санал, ерөнхий зөвлөмжийг оролцогч улсаас тайлбар гаргасан бол уг тайлбарын хамт хорооны тайланд оруулна.

2. Ерөнхий нарийн бичгийн дарга Хорооны тайланг Эмэгтэйчүүдийн эрх зүйн байдлын комиссоос мэдээлэл авахаар хүргүүлнэ.

22 дугаар зүйл

Төрөлжсөн байгууллагууд үйл ажиллагааныхаа хүрээнд хамаарах энэхүү Конвенцийн заалтын хэрэгжилтийг хэлэлцэхэд төлөөлөгчөө илгээх эрхтэй. Үйл ажиллагааных нь хүрээнд хамаарах салбар дахь Конвенцийн хэрэгжилтийн талаар тайлагнахыг хороо төрөлжсөн байгууллагуудаас шаардаж болно.

VI ХЭСЭГ

23 дугаар зүйл

Энэхүү Конвенцийн аливаа заалт:

(a) оролцогч улсын хууль тогтоомжид, эсхүл

(b) тухайн улсад хүчин төгөлдөр үйлчилж буй олон улсын аливаа бусад конвенц, гэрээ,

хэлэлцээрт тусгасан байж болох эрэгтэй, эмэгтэйчүүдийн тэгш эрхийг хангахад илүү дөхөм үзүүлэх аливаа заалтад нөлөөлөхгүй.

24 дүгээр зүйл

Оролцогч улсууд энэхүү Конвенцид хүлээн зөвшөөрсөн эрхийг бүрэн хэрэгжүүлэхэд чиглэгдсэн шаардлагатай бүх арга хэмжээг үндэсний түвшинд батлана.

25 дугаар зүйл

1. Энэхүү Конвенц бүх улс гарын үсэг зурахад нээлттэй байна.
2. Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын Ерөнхий нарийн бичгийн даргыг энэхүү Конвенцийн хадгалагчаар томилно.
3. Энэхүү Конвенцийг соёрхон батална. Соёрхон батласан батламж жуух бичгийг Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын Ерөнхий нарийн бичгийн даргад хадгалуулна.
4. Энэхүү Конвенц бүх улс нэгдэн ороход нээлттэй байна. Нэгдэн орсон батламж жуух бичгийг Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын Ерөнхий нарийн бичгийн даргад хадгалуулснаар нэгдэн орсон хэмээн үзнэ.

26 дугаар зүйл

1. Энэхүү Конвенцийг хянаж өөрчлөх тухай хүсэлтийг аливаа оролцогч улс Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын Ерөнхий нарийн бичгийн даргад бичгээр хэдийд ч гаргаж болно.
2. Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын Ерөнхий Ассамблей ийм төрлийн хүсэлттэй холбогдуулж авах арга хэмжээ байгаа бол уг арга хэмжээний талаар шийдвэр гаргана.

27 дугаар зүйл

1. Энэхүү Конвенц нь хорь дахь соёрхон батласан буюу нэгдэн орсон батламж жуух бичгийг Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын Ерөнхий нарийн бичгийн даргад хадгалуулсан өдрөөс хойш гуч дахь өдөр хүчин төгөлдөр болно.
2. Хорь дахь соёрхон батласан буюу нэгдэн орсон батламж жуух бичгийг хадгалуулсны дараа энэхүү Конвенцийг соёрхон батласан буюу нэгдэн орсон улсын хувьд батламж жуух бичгээ хадгалуулсан өдрөөс хойш гуч дахь өдөр энэхүү Конвенц хүчин төгөлдөр болно.

28 дугаар зүйл

1. Конвенцийг соёрхон батлах буюу нэгдэн орохдоо оролцогч улсаас хийсэн тайлбарын эх бичвэрийг Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын Ерөнхий нарийн бичгийн дарга хүлээн авч, бүх улсад хүргүүлнэ.
2. Энэхүү Конвенцийн зорилго, зорилтод харшилсан тайлбар хийхийг зөвшөөрөхгүй.
3. Тайлбарыг Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын Ерөнхий нарийн бичгийн даргад зохих ёсоор мэдэгдэж хэдийд ч буцаан авч болох бөгөөд Ерөнхий нарийн бичгийн дарга энэ тухай бүх улсад мэдэгдэнэ. Тайлбарыг буцаан авах тухай мэдэгдэл нь түүнийг хүлээн авсан өдөр хүчин төгөлдөр болно.

29 дүгээр зүйл

1. Энэхүү Конвенцийг тайлбарлах буюу хэрэглэх талаар оролцогч хоёр буюу түүнээс дээш улсын хооронд үүссэн маргааныг хэлэлцээний журмаар шийдвэрлэж чадаагүй тохиолдолд аль нэг талын хүсэлтээр арбитраар шийдвэрлүүлэхээр шилжүүлнэ. Ийнхүү хүсэлт гаргаснаас хойш зургаан сарын дотор талууд арбитрын бүрэлдэхүүний талаар тохиролцож чадахгүй бол аль нэг тал маргааныг Олон улсын шүүхэд түүний дүрмийн дагуу хүсэлт гарган шилжүүлж болно.
2. Аливаа оролцогч улс энэхүү Конвенцид гарын үсэг зурах, түүнийг соёрхон батлах эсхүл түүнд нэгдэн орохдоо энэ зүйлийн 1 дэх хэсгийн заалт түүний хувьд үйлчлэхгүйг мэдэгдэж болно. Тийм тайлбар хийсэн аливаа оролцогч улстай холбоотойгоор оролцогч бусад улсын хувьд энэ хэсгийн заалт үйлчлэхгүй.
3. Энэ зүйлийн 2 дахь хэсэгт заасны дагуу тайлбар хийсэн аливаа оролцогч улс Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын Ерөнхий нарийн бичгийн даргад мэдэгдэж уг тайлбарыг хэдийд ч буцааж болно.

30 дугаар зүйл

Энэхүү Конвенцийн араб, хятад, англи, франц, орос болон испани хэлээр үйлдсэн эх бичвэр нь адил хүчинтэй бөгөөд түүнийг Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын Ерөнхий нарийн бичгийн даргад хадгалуулна.

ЭМЭГТЭЙЧҮҮДИЙГ АЛАГЧИЛАХ БҮХ ХЭЛБЭРИЙГ УСТГАХ ТУХАЙ КОНВЕНЦ

МОНГОЛ УЛСЫН ЭЭЛЖИТ НАЙМ БА ЕСДҮГЭЭР ИЛТГЭЛИЙН ТАЛААРХ АЖИГЛАЛТЫН ДҮГНЭЛТҮҮД

1. Тус Хороо Монгол Улсын найм ба есдүгээр ээлжит нэгтгэсэн илтгэлийг (CEDAW/C/MNG/8-9) 2016 оны 2 дугаар сарын 19-ний өдрийн 138, 1382 дугаар хуралдаануудаараа (CEDAW/C/SR.1381 ба 1382-ыг үзэх) хэлэлцэв. Хорооноос тавьсан асуултууд нь CEDAW/C/MNG/Q/8-9, Монгол Улсын Засгийн газрын хариултууд нь CEDAW/C/MNG/Q/8-9/Add.1 зэрэг бичиг баримтын эх үүсвэрт хадгалагдсан болно.

А. Оршил хэсэг

2. Хороо нь Гишүүн орон найм ба есдүгээр ээлжит нэгтгэсэн илтгэлээ ирүүлсэнд талархал илэрхийлж байна. Түүнчлэн, чуулганы өмнөх ажлын хэсгээс өгсөн асуултуудад хариулт өгснийг мөн талархан хүлээн авсан болно. Улмаар хэлэлцүүлгийн үеэр төлөөлөгчдийн хийсэн танилцуулга болон Хорооны гишүүдээс тавьсан асуултуудад нэмэлт тодруулга, хариултуудыг өгснийг мөн талархан хүлээн авав.

3. Хороо нь Хүн амын хөгжил, нийгмийн хамгааллын яамны Төрийн нарийн бичгийн дарга хатагтай Гочоогийн Нарангэрэлээр ахлуулсан, Хүн амын хөгжил, нийгмийн хамгааллын яам, Эрүүл мэнд, спортын яам, Хөдөлмөрийн яам, Хууль зүйн яам болон Женев дэх НҮБ-ын дэргэд Монгол Улсаас суугаа Байнгын төлөөлөгчийн газрын төлөөлөл бүхий төлөөлөгчдийг сайшаан хүлээн авав.

В. Ахицтай асуудлууд

4. Хороо нь долдугаар ээлжит илтгэл (CEDAW/C/MNG/7)-ээ 2008 онд хэлэлцүүлснээс хойшхи хугацаанд Гишүүн орон дараах хуулиудыг баталж, эрхзүйн шинэчлэл хийх хүрээнд олсон ололт амжилтуудыг нь сайшаав. Үүнд:

(a) Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний эрхийн тухай хууль, 2016;

(b) Хүүхэд асрах үйлчилгээний тухай хууль, 2015;

(c) Эрүүгийн хуулийн шинэчилсэн найруулгыг баталж, үүнд гэр бүлийн хүчирхийллийг гэмт хэрэг болгон хуульчилж, янз бүрийн үндэслэлээр ялгаварлан гадуурхах явдлыг хориглосон байна, 2015;

(d) Хохирогч, гэрчийг хамгаалах тухай хуулийг баталж хүчирхийллийн гэмт хэрэгт өртсөн охид, эмэгтэйчүүдийг хамгаалах орчныг бүрдүүлсэн, 2013;

(e) Хүн худалдаалахтай тэмцэх тухай хууль, 2012;

(f) Жендэрийн эрх тэгш байдлыг хангах тухай хууль, 2011;

5. Хороо нь эмэгтэйчүүдийн эсрэг ялгаварлан гадуурхах явдлыг устгах, эрхийг нь баталгаажуулах явцыг түргэтгэх зорилгоор дараах бичиг баримтуудыг батлах замаар бодлогын орчныг сайжруулах чиглэлээр Гишүүн орны гаргаж буй хүчин чармайлтыг сайшаав. Үүнд:

(a) Жендэрийн эрх тэгш байдлыг хангах тухай хуулийг хэрэгжүүлэх Засгийн газрын дунд хугацааны стратеги, үйл ажиллагааны төлөвлөгөө (2013 – 2016), 2013;

(b) Эх, нярайн эрүүл мэндийн стратеги (2011 – 2015).

6. Хороо Гишүүн орон нь өмнөх илтгэлээ хэлэлцүүлснээс хойшхи хугацаанд дараах олон улсын баримт бичгүүдийг соёрхон баталж, нэгдэн орсныг мөн сайшаав. Үүнд:

(a) Эрүүдэн Шүүх Болон Бусад Хэлбэрээр Хэрцгий, Хүнлэг Бусаар Буюу Хүний Нэр Төрийг Доромжлон Харьцаж Шийтгэхийн Эсрэг Конвенцийн Нэмэлт Протокол, 2015;

(b) Хүчээр алга болгохоос бүх хүнийг хамгаалах тухай Олон улсын Конвенц, 2015;

(c) Цаазын ялыг устгахад чиглэсэн Иргэний болон Улс төрийн эрхийн тухай олон улсын Пактын Хоёрдугаар Нэмэлт Протокол, 2012;

(d) Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүмүүсийн эрхийн тухай НҮБ-ын Конвенц, 2009.

С. Ерөнхий асуудлууд болон зөвлөмжүүд

Улсын Их Хурал

7. Хороо нь энэхүү Конвенцийн бүрэн дүүрэн хэрэгжилтийг хангуулахад хууль эрх зүйн эрх мэдэл чухал ач холбогдолтой болохыг (2010 онд болсон Конвенцийн Хорооны 45 дугаар чуулганаар баталсан Парламентчидтай харилцах харилцаа холбооны талаарх мэдэгдлийг үзэх) онцлон тэмдэглэж байна. Хороо нь энэхүү Ажиглалтын дүгнэлтүүдийн хэрэгжилтийг одоогоос эхлэн Конвенцийн хэрэгжилтийн талаарх дараагийн ээлжит илтгэлийг хүргүүлэх хүртэлх хугацаанд хангуулж ажиллахыг Улсын Их Хуралд санал болгож байна.

Үндсэн хууль ба эрх зүйн орчин

8. Хороо нь Гишүүн орон жендэрийн ялгаварлан гадуурхах явдлыг хориглоход чиглэсэн Жендэрийн эрх тэгш байдлыг хангах тухай хууль баталсныг (2011) талархан хүлээн авав. Гэвч дараах асуудалд анхаарал хандуулж байна. Үүнд:

(a) Эмэгтэйчүүдийн аж байдлыг сайжруулахад чиглэсэн эрх зүйн шинэчлэлийг хэрэгжүүлэх, хариуцлага тооцоход зохистой нөөц хангалтгүй байна;

(b) Засгийн газрын янз бүрийн түвшинд энэхүү Конвенц, Нэмэлт Протоколд тунхагласан эмэгтэйчүүдийн эрхийн тухай болон эрэгтэй, эмэгтэй хүмүүсийн тэгш байдлын зарчим болон Хорооноос өгсөн ерөнхий зөвлөмжүүдийн талаарх мэдлэг хангалтгүй байна;

(c) Эмэгтэйчүүдийн хувьд шүүх засаглал хэр хүртээмжтэй байгаа болон энэхүү Конвенцийн заалтууд шууд хэрэглэгдсэн шүүх хэргийн тохиолдол байгаа эсэх талаар мэдээлэл хомс байна;

(d) Эмэгтэйчүүд, нэн ялангуяа хөдөө орон нутгийн болон нийгмийн эмзэг бүлэгт хамаарах эмэгтэйчүүд энэхүү Конвенцийн дагуу эдлэх эрхийнхээ талаар мэддэггүй, улмаар өөрсдийнхөө эрхийг хамгаалахад шаардлагатай мэдээллээр хомс байна.

9. Хороо нь дараах арга хэмжээг нэн даруй авахыг Гишүүн орноос шаардаж байна:

(a) Үндсэн хууль, энэхүү Конвенцид тунхагласан эмэгтэйчүүдийн эрхэд нийцүүлэн, хууль тогтоомжийн хэрэгжилтэд хариуцлага тооцох хүчирхэг механизмыг бүрдүүлэх, хүний нөөцийн, техникийн болон санхүүгийн хөрөнгө нөөцийг зохистойгоор хуваарилах;

(b) Засгийн газрын янз бүрийн түвшинд, ялангуяа хууль цаазын байгууллагууд энэхүү Конвенц, Нэмэлт Протокол болон Хорооноос өгсөн Ерөнхий Зөвлөмжүүд нь хууль тогтоомж, шүүхийн шийдвэр болон жендэрийн тэгш байдал, эмэгтэйчүүдийн аж байдлыг сайжруулах бодлогын үндэслэл байх ёстой гэдэг талаар хангалттай мэдээлэлтэй байж, хэрэглэдэг байх явдлыг хангана;

(c) Энэхүү Конвенцийн дагуу эдлэх эрхийнх нь талаар эмэгтэйчүүдийн мэдлэг мэдээллийг дээшлүүлэх, зөрчигдсөн эрхээ нэхэмжлэхэд шаардлагатай боломжийг нь нэмэгдүүлэх болон бүх эмэгтэйчүүд, тэр дундаа хөдөөгийн эмэгтэйчүүдийг энэхүү Конвенц, Нэмэлт Протокол болон Хорооноос өгсөн Ерөнхий Зөвлөмжүүдийн талаарх мэдээллээр хангана.

Гомдлын механизмын хүртээмжтэй байдал

10. Хүний эрхийн Үндэсний Комисс нь жендэрийн ялгаварлан гадуурхалттай холбоотой гомдлыг хүлээн авах, хянан үзэх болон энэхүү Конвенцийн хэрэгжилтэд хяналт шинжилгээ хийх эрхтэй гэдгийг Хороо онцлон тэмдэглэж байна. Гэвч эмэгтэйчүүд, нэн ялангуяа хөдөө, орон нутгийн эмэгтэйчүүд шүүх ба эрх зүйн гомдлын механизмын хүртээмжийн талаар мэдлэг, мэдээлэл дутмаг байна. Түүнчлэн, энэхүү Конвенцийн болон хүний эрхийн олон улсын баримт бичгүүдийн хэрэгжилтэд үр дүнтэй хяналт шинжилгээ хийх явдал хангалтгүй байгаад сэтгэл зовниж байна.

11. Хороо дараах арга хэмжээ авахыг Гишүүн оронд зөвлөж байна. Үүнд:

(a) Энэхүү Конвенцийн дагуу эдлэх эрхээ нэхэмжлэх чадавхитай болгохын тулд эмэгтэйчүүдийн эрх, эрх зүйн мэдлэг, мэдээллийг дээшлүүлэх;

(b) Энэхүү Конвенцийн хэрэгжилтэд үр дүнтэй хяналт шинжилгээ хийхэд шаардлагатай хүний нөөцийн, техникийн болон санхүүгийн хөрөнгө нөөцөөр хангах замаар Хүний эрхийн Үндэсний Комиссын хараат бус байдлыг бэхжүүлэх;

(c) Нийт эмэгтэйчүүдийн эрхийг аливаа ялгаварлан гадуурхалтгүйгээр хамгаалах, хэрэгжүүлэхийн тулд Хүний эрхийн Үндэсний Комисс, иргэний нийгмийн байгууллагууд болон холбогдох бусад оролцогч талуудын хамтын ажиллагааг сайжруулах.

Эмэгтэйчүүдийн байдлыг сайжруулах үндэсний механизм

12. Жендэрийн үндэсний хорооны Ажлын алба буюу Гишүүн оронд эмэгтэйчүүдийн байдлыг сайжруулах үндэсний механизмын цөм нэгжийг 2014 онд Хүн амын хөгжил, нийгмийн хамгааллын яамны бүтцэд шилжүүлж, хүний нөөц болон санхүүгийн хөрөнгө нөөцийн хувьд хорогдуулсан нь Гишүүн оронд Конвенцийг үр дүнтэй хэрэгжүүлэхэд саад учруулна хэмээн Хороо санаа зовниж байна. Жендэрийн эрх тэгш байдлыг хангах тухай хуулийг хэрэгжүүлэх Засгийн газрын дунд хугацааны стратеги, үйл ажиллагааны төлөвлөгөө (2013-2016)-г дурдахын сацуу, тэдгээрийн хэрэгжилтэд мониторинг хийх, хариуцлага тооцох механизмыг бүрдүүлээгүй байна. Түүнчлэн, Жендэрийн үндэсний хороо болон УИХ, иргэний нийгмийн хооронд эмэгтэйчүүдийн асуудлаарх хамтын ажиллагааны талаархи мэдээлэл дутмаг байгаад анхаарал хандуулж байна.

13. Хороо дараах арга хэмжээ авахыг Гишүүн оронд зөвлөж байна. Үүнд:

(a) Энэхүү Конвенцийг үр дүнтэйгээр хэрэгжүүлэх, үйл ажиллагаагаа төвлөрөлийг сааруулах зарчмаар явуулахад нь хүний нөөцийн, техникийн болон санхүүгийн хөрөнгө нөөцөөр хангах замаар

Жендэрийн үндэсний хороог бэхжүүлэх;

(b) Жендэрийн эрх тэгш байдлыг хангах тухай хуулийг хэрэгжүүлэх Засгийн газрын дунд хугацааны стратеги, үйл ажиллагааны төлөвлөгөө (2013-2016)-нд тодорхойлсон зорилтуудыг хэрэгжүүлэхэд гарч буй ахиц дэвшилд тогтмол үнэлгээ хийх зорилгоор хяналт шинжилгээ, үнэлгээний арга механизмыг бий болгох;

(c) Жендэрийн үндэсний хороо нь Жендэрийн эрх тэгш байдлыг хангах тухай хуулийг хэрэгжүүлэх Засгийн газрын дунд хугацааны стратеги, үйл ажиллагааны төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэхэд УИХ, иргэний нийгэм, нэн ялангуяа эмэгтэйчүүдийн байгууллагуудтай хамтран ажиллах.

Түр тусгай арга хэмжээ

14. УИХ-ын сонгуульд улс төрийн намууд эмэгтэй нэр дэвшигчдийн квотыг доод тал нь 30 хувь байхаар тогтоосныг Хороо талархан хүлээн авав. Гэвч Гишүүн орон практик дээр энэ чиглэлээр түр тусгай арга хэмжээ авч хэрэгжүүлэх тал дээр хангалттай ажиллахгүй байгаад Хороо сэтгэл зовниж байна.

15. Энэхүү Конвенцийн 4 дүгээр зүйлийн 1 дэх хэсэг, 2004 онд батлагдсан Түр тусгай арга хэмжээний талаарх 25 дугаар Ерөнхий Зөвлөмжид заасанчлан, Хороо дараах арга хэмжээг авч хэрэгжүүлэхийг Гишүүн оронд зөвлөж байна. Үүнд:

(a) Түр тусгай арга хэмжээний талаарх концепцийн талаар төрийн албан хаагчид, бодлого боловсруулагчдын чадавхийг дээшлүүлэх, төр, улс төрийн амьдрал, боловсрол, эрүүл мэнд, хөдөлмөр эрхлэлт зэрэг эмэгтэйчүүд бага төлөөлөлтэй байгаа бүхий л салбарт эрэгтэй, эмэгтэй хүмүүсийн тэгш байдлыг бодитойгоор хангахад чиглэсэн, тодорхой цаг хугацаатай болон квот тогтоосон зэрэг түр тусгай арга хэмжээнүүдийг баталж хэрэгжүүлэх;

(b) Түр тусгай арга хэмжээ хангалтгүй хэрэгжиж байгаагийн үндсэн шалтгааныг шийдвэрлэж, улсын болон хувийн салбарт тэдгээр арга хэмжээнүүдийг авч хэрэгжүүлэхийг хөхиүлэн дэмжсэн хууль тогтоомжийг батлах.

Хэвшмэл ойлголт

16. Гэр бүл, нийгэм болон хэвлэл мэдээлэлд эрэгтэй, эмэгтэй хүмүүсийн гүйцэтгэж буй үүрэг хариуцлагын талаар эцгийн эрх давамгайлсан чиг хандлага, ялгаварлан гадуурхсан угшсан хэвшмэл ойлголт хэвээр байгаа нь гэр бүл, нийгэмд эмэгтэйчүүдийн дорой байдлыг гааруулж, улмаар мэргэжил боловсролын сонголтод нь нөлөөлөх, төр, улс төрийн амьдралд тэдний оролцоог хязгаарлаж, хөдөлмөрийн зах зээл дээр тэгш бус оролцоог, мөн гэр бүлийн харилцаанд ч мөн тэгш бус статусыг бий болгож байгаад Хороо сэтгэл зовнисоор байна. Түүнчлэн, ялгаварлан гадуурхалтыг бий болгож буй хэвшмэл ойлголт нь эмэгтэйчүүдийн эсрэг хүчирхийллийн язгуур шалтгаан мөн гэдгийг дахин дурдахын сацуу Гишүүн орон нь уламжлал болсон сөрөг чиг хандлагыг өөрчлөх, арилгах талаар тууштай арга хэмжээ авч хэрэгжүүлэхгүй байгаад Хороо сэтгэл зовниж байгаагаа илэрхийлж байна.

17. Хороо дараах арга хэмжээг нэн даруй авч хэрэгжүүлэхийг Гишүүн оронд зөвлөж байна. Үүнд:

(a) Гэр бүл, нийгэмд эрэгтэй, эмэгтэй хүмүүсийн үүрэг хариуцлагын талаарх ялгаварласан хэвшмэл ойлголт, эцгийн ёс давамгайлсан чиг хандлагыг арилгахын тулд нийгмийн бүхий л түвшинд эрэгтэй, эмэгтэй хүмүүст чиглэсэн тууштай арга хэмжээ бүхий цогц стратегийг аливаа нэгэн саадгүйгээр гаргаж хэрэгжүүлэх;

(b) Эрэгтэй, эмэгтэй хүмүүсийн бодит тэгш байдлын талаарх ойлголтыг бэхжүүлэх, бүхий л салбарт, ялангуяа боловсролын тогтолцоонд онцгой анхаарал хандуулан, нийгэмд эмэгтэйчүүдийн талаар эерэг, хэвшмэл бус ойлголтыг нэмэгдүүлэх;

Эмэгтэйчүүдийн эсрэг хүчирхийлэл

18. Монгол Улсын Их Хурал Эрүүгийн хуулийн шинэчилсэн найруулгыг 2015 онд баталж, гэр бүлийн болон охид, эмэгтэйчүүд, хүйсийн цөөнхийн эсрэг хүчирхийллийг гэмт хэрэгт тооцож, тухайн хохирогчтой эвлэрсэн гэх замаар буруутай этгээд ял шийтгэлээс зайлсхийдэг байсныг халсныг Хороо талархан хүлээн авч байна. Түүнчлэн, Гэр бүлийн хүчирхийлэлтэй тэмцэх тухай хуулийн төсөлд гэр бүлийн хүчирхийлэл гэсэн нэр томъёог өргөжүүлж оруулсныг талархан хүлээн авлаа. Гэвч тус хуулийг батлуулах явц удаашралтай байгаад анхаарал хандуулж байна. Гишүүн оронд эмэгтэйчүүдийн эсрэг хүчирхийлэл, ялангуяа гэр бүлийн болон бэлгийн хүчирхийллийн тоо өндөр байгаад Хороо анхаарал хандуулж, холбогдох статистик тоо мэдээлэл дутмаг байгаад сэтгэл зовниж байна. Гэр бүлийн хүчирхийлэл, хүүхдийн эсрэг гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх нэгжийг цагдаагийн байгууллагад байгуулсан хэдий ч гэмт хэргийн хохирогчдыг хамгаалах төрийн мэдлийн цорын ганц байр байгаад Хороо анхаарал хандуулах ёстой гэж үзэж байна. Түүнчлэн, хөгжлийн бэрхшээлтэй охид, эмэгтэйчүүдийн хувьд тэдгээр хамгаалах байр нь хүртээмжгүй байгаагийн улмаас тэд зохих дэмжлэг тусалцаа, үйлчилгээ авч чадахгүй байна. Хөгжлийн бэрхшээлтэй хохирогч эмэгтэйчүүдийн онцлог

хэрэгцээ, эмзэг байдалд дэмжлэг үзүүлэх чиглэлээр цагдаагийн ажилтнууд, нийгмийн болон эрүүл мэндийн ажилтнуудад сургалт явуулдаггүй байна.

19. Эмэгтэйчүүдийн эсрэг хүчирхийллийн тухай 1992 оны 19 дүгээр Ерөнхий Зөвлөмжид дурдсанчлан, Гишүүн орныг дараах арга хэмжээг нэн даруй авч хэрэгжүүлэхийг Хороо шаардаж байна. Үүнд:

(a) Гэр бүлийн хүчирхийлэлтэй тэмцэх тухай хуулийн төслийг батлуулах явцыг яаравчлах, охид, эмэгтэйчүүдийн хүчирхийллээс сэргийлэх, шийдвэрлэх цогц арга хэмжээнүүдийг авч хэрэгжүүлэх, хүчирхийллийн хохирогчдын хохирлыг барагдуулах, хамгаалах, буруутай этгээдүүдийг илрүүлэх, зохих ёсны шийтгэл оногдуулах зэрэг арга хэмжээг нэн даруй авах;

(b) Эмэгтэйчүүдийн эсрэг хүчирхийллийг эрүүгийн хэрэг болгон хуульчилсан хууль тогтоомжийг хатуу чанд хэрэгжүүлэх, гэмт хэргийн хохирогч болсон эмэгтэйчүүд, тэр дундаа хөгжлийн бэрхшээлтэй эмэгтэйчүүдийн асуудлыг шийдвэрлэхэд чиглэсэн жендэрийн мэдрэмжтэй журмуудын хэрэгжилтийг хангуулах ажилтнууд, шүүгч, прокурор, цагдаа зэрэг хууль сахиулах ажилтнуудын чадавхийг дээшлүүлэх албан ёсны хөтөлбөрүүдийг хэрэгжүүлэх;

(c) Хөдөө орон нутагт хамгаалах байр байгуулах, сэргээн засах үйлчилгээ үзүүлэхэд төрийн бус байгууллагуудтай хамтын ажиллагаагаа дээшлүүлэх замаар гэмт хэргийн хохирогч эмэгтэйчүүдийг хамгаалах, тэдэнд зохих туслалцаа үзүүлэх;

(d) Гэр бүлийн, бэлгийн болон эмэгтэйчүүдийн эсрэг бусад хэлбэрийн хүчирхийлэлтэй холбогдсон статистик тоо мэдээг нас болон хохирогч ба буруутай этгээдийн харилцаа хамаарлын задаргаатайгаар гаргах;

(e) Гэмт хэргийн хохирогч хөгжлийн бэрхшээлтэй эмэгтэйчүүдийн хувьд нөхөн сэргээх зохистой нөхцөлийг бүрдүүлэх.

Хүн худалдаалах болон бэлгийн мөлжлөг

20. Хүн худалдаалахтай тэмцэх тухай хууль (2012)-ийн хэрэгжилтийг зохицуулах зорилгоор хүн худалдаалахаас урьдчилан сэргийлэх, түүнтэй тэмцэх асуудлаар салбар зөвлөлийг 2012 онд байгуулсныг Хороо онцлон тэмдэглэж байна. Гэвч Хороо дараах асуудалд анхаарал хандуулж байна. Үүнд:

(a) Ядуу өрхийн охид, тэдний гэр бүлийн гишүүд хүн худалдаалах гэмт хэрэгт өртөж байгаагийн үндсэн шалтгааныг тогтоож шийдвэрлэх, хүний наймааны хохирогч болсон охид, эмэгтэйчүүдийг хамгаалах, тэдэнд чиглэсэн нөхөн сэргээх үйл ажиллагаа хангалтгүй байгааг шийдвэрлэхэд одоогийн хэрэгжиж байгаа хууль тогтоомж, хөтөлбөрүүдийн санхүүгийн хөрөнгө нөөц хязгаарлагдмал байна;

(b) Хүн худалдаалахтай тэмцэх Үйл ажиллагааны төлөвлөгөө батлагдах явц удааширч байна.

(c) Охид, эмэгтэйчүүдийг худалдаалах, бэлгийн мөлжлөгтэй холбогдсон гомдлын тоо, мөрдөн байцаалт, шүүх болон ял оногдуулах үйл ажиллагаа, түүнчлэн хохирогчдод туслалцаа үзүүлэх, нөхөн сэргээх хөтөлбөрүүдийн талаарх мэдээлэл хомс байна.

(d) Хүний наймааны хохирогчдыг эрт илрүүлэх, тэдэнд чиглэсэн жендэрийн мэдрэмжтэй арга замуудын ач холбогдлын талаар шүүх, хууль сахиулах байгууллага, хилийн хяналтын болон нийгмийн ба эрүүл мэндийн ажилтнуудын мэдлэг, мэдээлэл хангалтгүй байна.

(e) Биеэ үнэлж буй эмэгтэйчүүдийг ялгаварлан гадуурхах, тэдний хэрэгцээнд нийцсэн хамгаалах байр байхгүй байгаа болон биеэ үнэлэхээс ангижрахыг хүсч буй эмэгтэйчүүдэд чиглэсэн нийгэмших хөтөлбөрүүд хангалтгүй байна.

21. Хороо нь дараах арга хэмжээ авахыг Гишүүн оронд зөвлөж байна. Үүнд:

(a) Хүн худалдаалахын эсрэг хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг бүрэн хангуулах, холбогдох хууль, хөтөлбөрүүдийн хэрэгжилтэд хуваарилагдсан санхүүгийн хөрөнгө нөөцийг нэмэгдүүлэх;

(b) Хүн худалдаалахтай тэмцэх Үндэсний хөтөлбөрийн үйл ажиллагааны төлөвлөгөөг нэн даруй эцэслэн боловсруулж, батлах;

(c) Шүүх, хил хяналтын цагдаа, хууль сахиулах байгууллагын ажилтнууд болон эрүүл мэндийн ба нийгмийн ажилтнуудыг хүн худалдаалах гэмт хэргийн хохирогчдыг эрт илрүүлэх, жендэрийн мэдрэмжтэй аргаар ажиллах чиглэлээр чадавхийг нь дээшлүүлэх;

(d) Охид, эмэгтэйчүүд, тэдний гэр бүлийн гишүүдийн боловсрол ба эдийн засгийн боломжийг нэмэгдүүлснээр хүн худалдаалах гэмт хэргийн язгуур шалтгааныг шийдвэрлэх, ингэснээр тэдний хүн худалдаалагчдад мөлжлөгдөх эмзэг байдлыг бууруулах;

(e) Биеэ үнэлэх үзэгдлийг шийдвэрлэх цогц арга хэмжээ авах, биеэ үнэлэхээс салах хүсэлтэй эмэгтэйчүүдэд зориулсан хамгаалах байр, хямралын үед дэмжлэг үзүүлэх төв, тэднийг нийгэмшүүлэх хөтөлбөр, орлого олох боломжийг бүрдүүлэх, түүнчлэн биеэ үнэлэх үзэгдлийн эрэлтийг бууруулах арга хэмжээ авах;

(f) Охид, эмэгтэйчүүдийн наймаа, ялангуяа хүний наймаачдыг шүүсэн, ял оногдуулсан хэрэг болон биеэ үнэлж буй эмэгтэйчүүдтэй холбогдсон цогц тоо мэдээ, мэдээллийг дараагийн ээлжит тайландаа оруулах.

Улс төр, нийгмийн амьдралд оролцох

22. Хороо, хэдийгээр төрийн алба болон шүүхийн байгууллагад эмэгтэйчүүдийн оролцоо нэмэгдсэн, түүнчлэн намын жагсаалтаар эмэгтэй нэр дэвшигчдийн квот 30 хувьд хүрснийг талархан хүлээн авахын зэрэгцээ УИХ, шийдвэр гаргах түвшинд буюу улс төр, нийгмийн амьдралд эмэгтэйчүүдийн оролцооны түвшин доогуур байгаад анхаарал хандуулахыг шаардаж байна. Энэ нь уламжлалт зан үйл, түр тусгайлсан арга хэмжээ хангалттай авахгүй байгаа, эмэгтэй нэр дэвшигчдийн чадавхи сул, кампанит ажлын санхүүжилт хомс, “нэр дэвшигчийн татвар”-аас улбаатай байна. Түүнчлэн, аймаг, нийслэлд эмэгтэй засаг дарга томилогдохгүй байгаад сэтгэл зовниж байна. Улмаар шинээр батлагдсан Сонгуулийн тухай хуулийн 11(5) нь хөгжлийн бэрхшээлтэй хүмүүс, тэр дундаа эмэгтэйчүүдийн санал өгөх эрх, сонгуульд оролцох эрхийг хязгаарлаж байгаад Хороо сэтгэл зовниж байна.

23. Хороо нь Гишүүн оронд дараах зүйлийг зөвлөмж болгож байна. Үүнд:

(a) Нийгэм, улс төрийн амьдралын бүхий л салбар, түвшинд тэр дундаа Улсын Их Хурал, Засгийн газарт шийдвэр гаргах албан тушаалд эмэгтэйчүүдийн тэгш оролцоог дараах байдлаар нэмэгдүүлэх арга хэмжээ авах;

(b) Эмэгтэй нэр дэвшигчдийг сонгуулийн нэрсийн жагсаалт болон/буюу тойрогт өндөр санал авах явдлыг хангах замаар улс төрийн намуудын сонгуулийн нэрсийн жагсаалтад эмэгтэй нэр дэвшигчдийн 30%-ийн квотыг үр дүнтэйгээр хэрэгжүүлэх;

(c) Кампанит ажлыг үр дүнтэй явуулах, санхүүжилт, улс төрийн сүлжээний хүртээмж болон хэвлэл мэдээлэл ашиглах талаар эмэгтэй нэр дэвшигчдийн чадавхийг дээшлүүлэх;

(d) Эмэгтэйчүүдийн улс төр, нийгмийн амьдрал дахь оролцооны талаарх Хорооны 23 дугаар Ерөнхий зөвлөмжид заасанчлан, эмэгтэйчүүд эрэгтэйчүүдийн нэгэн адил тэгш үндсэн дээр төв ба орон нутгийн түвшинд шийдвэр гаргах албан тушаалд томилогдоход чиглэсэн сургалт, жендэрийн мэдрэмжтэй хөдөлмөр эрхлэлтийн болон түр тусгай зэрэг зорилтот арга хэмжээнүүдийг авах;

(e) Эмэгтэйчүүдийн хувьд томоохон саад тотгор болж буй нэр дэвшигчийн татвар хураамжийг арилгах;

(f) Эмэгтэйчүүд эрэгтэйчүүдтэй тэгш үндсэн дээр улс төр, нийгмийн амьдралд бүрэн дүүрэн, эрх тэгш, чөлөөтэйгээр болон ардчилсан зарчмын үндсэн дээр оролцох нь энэхүү Конвенцийг үр дүнтэйгээр хэрэгжүүлэх, нийгэм, эдийн засгийн хөгжлийн үндсэн шаардлагын тухай ойлголтыг дээшлүүлэхийн тулд шийдвэр гаргах түвшинд эмэгтэйчүүдийг оролцуулахын ач холбогдлын талаар улс төрчид, удирдагчид, сэтгүүлчид болон иргэдийн мэдлэгийг дээшлүүлэх арга хэмжээ авч хэрэгжүүлэх;

(g) Аймаг, нийслэлийн засаг дарга зэрэг өндөр албан тушаалд эмэгтэйчүүдийг томилох арга хэмжээ авах;

(h) Сонгуулийн тухай хууль (2015)-д хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэд, түүний дотор эмэгтэйчүүдийн санал өгөх эрхийг хязгаарласныг нэн даруй цуцалж, уг хуулийн хүрээнд хөгжлийн бэрхшээл нь ялгаварлан гадуурхалтын үндэслэл болохгүй байх явдлыг хангах;

Боловсрол

24. Хороо эмэгтэйчүүдийн дунд бичиг үсэг тайлагдалт өндөр байгаа болон бага, дунд боловсролд охидын хамрагдал өндөр байгааг талархан хүлээн авч байна. Гэвч дараах асуудлуудад анхаарал хандуулах шаардлагатай хэвээр байна. Үүнд:

(a) Боловсролын сургалтын хөтөлбөрт бэлгийн болон нөхөн үржихүйн эрүүл мэнд, эрхийн асуудлууд тусгагдсан хэдий ч энэ нь жендэрийн зарчмыг тодорхой агуулаагүй байна;

(b) Сургууль, сургуулийн дотуур байранд бэлгийн хүчирхийлэл гарсаар байгаа бөгөөд энэ нь өсвөр насны жирэмслэлтийн тоог нэмэгдүүлсээр байна;

(c) Жирэмсэн охидыг сургуулиас албадан гаргаж, түүнчлэн албан ёсны боловсролын системд нэгтгэн хамруулах боломжийг тэдэнд олгохын оронд хувилбарт боловсролын хэлбэрийг хэрэгжүүлж байна;

(d) Хөгжлийн бэрхшээлтэй охидыг хамруулсан, хүртээмжтэй боловсрол олгох хууль тогтоомж байхгүй байна.

25. Хороо дараах арга хэмжээ авахыг Гишүүн оронд зөвлөж байна. Үүнд:

(a) Тухайн насанд тохирсон сургалтын хөтөлбөрт бэлгийн ба нөхөн үржихүйн эрүүл мэнд, эрхийн зэрэг жендэрийн зарчмын асуудлуудыг тусгаж, түүнчлэн уг хөтөлбөрт өсвөр насны охид, хөвгүүдэд жендэр ба бэлгийн боловсрол, жендэр ба хариуцлагатай бэлгийн зан үйлийн харилцаа

зэрэг асуудлыг багтаах;

(b) Сургууль, дотуур байранд гарч буй бэлгийн дарамт, хүчирхийллийг мөрдөж шалгах, шүүхээр шийдвэрлүүлэхэд багш, суралцагчдын оролцоог хангах, буруутай этгээдүүдэд зохих ёсны шийтгэл оногдуулах, хохирогчдод нөхөн сэргээх үйлчилгээ үзүүлэх;

(c) Жирэмсэн охидыг сургуульд нь үргэлжлүүлэн суралцуулах, залуу эхчүүдийг төрснийх нь дараа буцаан нийгэмшүүлэх арга хэмжээнүүдийг авч хэрэгжүүлэх;

(d) Хөгжлийн бэрхшээлтэй охид, тэр дундаа хөдөө орон нутгийн охидыг хамруулсан боловсролын хүртээмжийг хангах, багш нарыг тусгайлсан боловсролын хэрэгцээний сургалтад хамруулахын тулд хууль тогтоомжид өөрчлөлт оруулах.

Хөдөлмөр эрхлэлт

26. Хороо дараах асуудалд анхаарал хандуулж байна. Үүнд:

(a) Бүх салбарт хүйсээрх цалингийн зөрүүтэй байдал нэмэгдэж байгаа, хөдөлмөрийн зах зээл дээр ажил мэргэжлийн хувьд ялгаатай байдал хэвээр байгаа, болон албан ба албан бус салбарт эмэгтэйчүүд ихэвчлэн бага цалинтай ажил хөдөлмөр эрхэлсээр байна;

(b) Эмэгтэйчүүдийн хөдөлмөр эрхлэхийг хориглосон ажлын байрны жагсаалт нь хориглох бодитой үндэслэлгүй ажил мэргэжлийг өргөнөөр хамааруулснаар хэт хамгаалалтыг бий болгож, уул уурхайн зэрэг олон салбарт эмэгтэйчүүдийн эдийн засгийн боломжийг хязгаарлаж байна;

(c) Хөдөлмөрийн хяналтын тогтолцооны мандат, чадавхи хязгаарлагдмал, төдийлөн үр дүнтэй биш байна;

(d) Эмэгтэйчүүд эрт тэтгэвэрт гарч байгаа нь тэдний хөдөлмөр эрхлэх боломжийг хязгаарлаж, өндөр насны тэтгэврийг нь мөн бууруулахад нөлөөлж байна;

(e) Ажлын байран дахь бэлгийн дарамтыг хориглосон, иргэний болон шийтгэлийн арга хэмжээнүүдийг авах, түүнчлэн гэм буруутай этгээдүүдэд шийтгэл оногдуулах, ял хүлээлгэхтэй холбогдсон мэдээлэл хангалтгүй байна.

27. Хороо дараах зүйлийг Гишүүн оронд зөвлөмж болгож байна. Үүнд:

(a) Улсын болон хувийн салбарт эмэгтэйчүүд, тэр дундаа хөгжлийн бэрхшээлтэй эмэгтэйчүүдийг хөдөлмөр эрхлүүлэхэд ялгаварлах, гадуурхахыг хориглох, мэргэжлийн болон техникийн боловсрол сургалтаар дамжуулан эмэгтэйчүүдийг албан эдийн засагт хөдөлмөр эрхлэхийг дэмжих зэргээр тэднийг эдийн засгийн хувьд бие даасан байдлыг нь дэмжсэн орчныг бүрдүүлэхэд хүчин чармайлтаа нэмэгдүүлэх;

(b) Ижил үнэлэмжтэй ажил хөдөлмөрт адил тэнцүү цалин хөлс олгох, цалин хөлсний зөрүүтэй байдлыг багасгах, арилгах болон эмэгтэйчүүд ихэвчлэн ажил хөдөлмөр эрхэлж буй салбаруудын цалин хөлсийг нягталж үзэх, хууль тогтоомжийг үр дүнтэйгээр хэрэгжүүлэх;

(c) Эмэгтэйчүүдийн хөдөлмөрийн нөхцөлийг үр дүнтэйгээр хянадаг, эмэгтэйчүүдийг ялгаварлан гадуурхсан үйл ажиллагаа явуулсан ажил олгогчид зохих ёсны шийтгэл оногдуулдаг чанартай бөгөөд чадварлаг хөдөлмөрийн хяналтын тогтолцоог бий болгох;

(d) Эмэгтэйчүүдийг хориглосон ажил мэргэжлийн жагсаалтыг хянан үзэх, хөдөлмөрийн нөхцөл, хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйг сайжруулах замаар урьд өмнө хориглож байсан ажил мэргэжилд эмэгтэйчүүдийг ажиллуулдаг болох;

(e) Эмэгтэйчүүдийн хөдөлмөр эрхлэх боломжийг нэмэгдүүлэхийн тулд тэдний тэтгэвэрт гарах насыг эрэгтэйчүүдийнхтэй уялдуулан нэмэгдүүлэх;

(f) Ажлын байран дахь бэлгийн дарамтыг тусгайлан тодорхойлох, хориглох хууль тогтоомжийг батлах.

Эрүүл мэнд

28. Эх, хүүхдийн нас баралтыг бууруулах талаар Гишүүн орны гаргасан ололт амжилтыг Хороо талархан хүлээн авч байгаа хэдий ч дараах асуудалд анхаарал хандуулж байна. Үүнд:

(a) Бэлгийн болон нөхөн үржихүйн эрүүл мэнд, эрх, тэр дундаа бэлгийн хариуцлагатай зан үйлийн талаарх цогц мэдлэг, боловсрол олгох явдал хангалтгүй байгаа, түүнчлэн гэр бүл төлөвлөлтийн үйлчилгээ, охид, эмэгтэйчүүдийн дунд жирэмслэлтээс хамгаалах хангагдаагүй хэрэгцээний түвшин өндөр байна;

(b) Эмэгтэйчүүдийн хувьд таагүй хэвшмэл ойлголтыг нэмэгдүүлж, ядууралд хүргэж болзошгүй хүн амын төрөлтийг дэмжсэн бодлого хэрэгжүүлж байна;

(c) Хөгжлийн бэрхшээлтэй охид, эмэгтэйчүүд болон ЛБТ хүмүүсийн хувьд бэлгийн болон нөхөн үржихүйн эрүүл мэнд, эрхийн талаарх мэдээллийн хүртээмж хангалтгүй байгаа, түүнчлэн эдгээр эмэгтэйчүүдийн тусгайлсан хэрэгцээг хангах эмнэлэгийн ажилтнуудыг сургах асуудал хангалтгүй байна;

(d) Умайн хүзүүний болон хөхний хавдрын тархалтын талаарх мэдээлэл хомс, түүнчлэн охид, эмэгтэйчүүдийн хувьд эмчилгээний хүртээмж хангалтгүй байна;

29. Эмэгтэйчүүд ба эрүүл мэндийн асуудлаарх 24 дүгээр Ерөнхий Зөвлөмжид заасанчлан Хороо дараах зүйлийг Гишүүн оронд зөвлөж байна. Үүнд:

(a) Хүсээгүй болон эрт үеийн жирэмслэлтийн тохиолдлыг бууруулахын тулд жирэмслэлтээс хамгаалах хүртээмжтэй, боломжит аргуудын болон гэр бүл төлөвлөлтийн талаарх мэдээллийг өргөнөөр түгээх замаар бэлгийн болон нөхөн үржихүйн эрүүл мэнд, эрхүүдийн талаар мэдлэг олгох боловсролыг эрчимжүүлэх;

(b) Ядуурлыг бууруулах стратеги баталж, хүүхдээ асарч буй эхчүүдийн аж байдлыг дээшлүүлэх, хүүхэд харах байгууламжуудыг байгуулах арга хэмжээ авч хэрэгжүүлснээр ялгаварлан гадуурхсан хэвшмэл ойлголтыг өөгшүүлсэн төрөлтийг дэмжсэн бодлого хэрэгжүүлэхгүй байх;

(c) Хөгжлийн бэрхшээлтэй охид, эмэгтэйчүүд болон ЛБТ хүмүүст тэдний эрүүл мэнд, тэр дундаа бэлгийн болон нөхөн үржихүйн эрүүл мэнд, эрхийнх нь талаар мэдээлэл түгээх, тэдний тусгайлсан хэрэгцээг хангах чадавхитай эмнэлгийн боловсон хүчнийг сургах;

(d) Умайн хүзүүний болон хөхний хавдрын тархалттай холбогдсон нарийвчилсан тоо мэдээ цуглуулах, эдгээр өвчнийг эрт үед нь илрүүлэх хөдөө орон нутгийн эмнэлгийн мэргэжлийн боловсон хүчнийг сургаж бэлтгэх.

Эмэгтэйчүүдийг эдийн засгийн хувьд чадавхжуулах

30. Хороо эмэгтэйчүүдийн эдийн засгийн боломж болон манлайллыг дэмжих дэд стратегийг 2014 онд баталсныг онцлон тэмдэглэж байна. Гэвч эмэгтэйчүүдийн дунд, ялангуяа хөдөө орон нутагт болон өрх толгойлсон эмэгтэйчүүдийн дунд ядуурал өндөр хэвээр байгаа, түүнчлэн өмч, санхүүгийн зээл, барьцааны хүртээмж эмэгтэйчүүдийн хувьд хангалтгүй байгаад Хороо сэтгэл зовниж байна. Түүнчлэн, ахмад настай болон хөгжлийн бэрхшээлтэй эмэгтэйчүүд хөгжлийн төслүүдийг хэлэлцэж, шийдвэр гаргах түвшинд оролцох, хэрэгжилтээс нь ашиг тус хүртэхэд чиглэсэн зорилтот арга хэмжээнүүдийг хангалттай авч хэрэгжүүлэхгүй байгаад сэтгэл зовниж байна.

31. Хороо нь хөдөө орон нутгийн, өрх толгойлсон, ахмад настай болон хөгжлийн бэрхшээлтэй эмэгтэйчүүдийг эрэгтэйчүүдийн нэгэн адил хүртээмжээр хангах замаар ядуурлаас гаргах, эдийн засгийн хувьд эрх мэдэлжүүлэхэд чиглэсэн хөтөлбөрүүдийг үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлэхийг зөвлөж байна.

Хөдөөгийн эмэгтэйчүүд

32. Хороо дараах зүйлд анхаарал хандуулж байна. Үүнд:

(a) Хөдөө орон нутгийн эмэгтэйчүүдийн нөхцөл байдал эмзэг байгаа болон тэдний нөхцөл байдлын талаарх тоо мэдээ хангалтгүй байгаа, ядуурлыг шийдвэрлэх, газар эзэмших, ашиглах боломжийг хангах талаар Гишүүн орны авч хэрэгжүүлж буй арга хэмжээ хангалтгүй байгаа, түүнчлэн шүүх, боловсрол, эрүүл мэнд, орон сууц, ундны ус, ариун цэвэр хангагдах, албан ёсны хөдөлмөр эрхлэх, ур чадварыг хөгжүүлэх, сурах боломж, орлого нэмэгдүүлэх боломж ба зээл хүртэх зэрэг хүртээмж хангалтгүй байгааг тэмдэглэж байна.

(b) Орон нутгийн түвшинд шийдвэр гаргах үйл явцад хөдөөгийн эмэгтэйчүүдийн оролцоо доогуур байна;

(c) Цаг уурын өөрчлөлт болон байгалийн эрсдлийн үр нөлөө, аж үйлдвэр, ялангуяа уул уурхайн салбарын байгаль орчин дахь сөрөг үр дагавар нь Гишүүн орны хөдөөгийн эмэгтэйчүүдэд харьцангуй сөргөөр нөлөөлж байна.

33. Хороо дараах зүйлийг Гишүүн оронд зөвлөж байна. Үүнд:

(a) Хөдөө орон нутагт дэд бүтцийг сайжруулах, эмэгтэйчүүдийн тусгайлсан хэрэгцээнд нийцүүлэн шүүх, боловсрол, орон сууц, найдвартай ундны ус, ариун цэвэр, албан ёсны хөдөлмөр эрхлэлт, ур чадварыг нь дадлагажуулах, хөгжүүлэх сургалтад хамруулах, орлого олох, жижиг зээл хүртэх боломж болон газар өмчлөх, ашиглах боломжийг бүрдүүлж, хөдөөгийн эмэгтэйчүүдийн ядуурлыг арилгах бодлого боловсруулах чиглэлээр олон улсын хамтын ажиллагаа, дэмжлэг эрэлхийлэх;

(b) Орон нутгийн шийдвэр гаргах үйл явцад эмэгтэйчүүдийг эрэгтэйчүүдийн нэгэн адил оролцуулах;

(c) Хөдөөгийн нийгэм, эдийн засгийн хөгжлийн стратеги нь эмэгтэйчүүдийн хүний эрхэд үзүүлж буй үр нөлөөг судлах, хөдөөгийн эмэгтэйчүүдийн талаар нарийвчилсан тоо мэдээ цуглуулах;

(d) Жендэрийн асуудлыг цаг уурын өөрчлөлт, байгалийн гамшиг, эрсдлийг бууруулах, түүнчлэн уул уурхайн зэрэг аж үйлдвэрийн салбарын байгаль орчны болон нийгэм, эдийн засгийн сөрөг үр дагаврыг бууруулахад чиглэсэн үндэсний бодлого, хөтөлбөр, төлөвлөгөөнд тусгах, ингэхдээ

эмэгтэйчүүдийг хохирогч гэж үзэхээс илүүтэй тэдгээрийн боловсруулалтад идэвхтэй оролцоог нь хангана.

Хөгжлийн бэрхшээлтэй болон ахмад настай эмэгтэйчүүд

34. Хороо хүртээмжтэй боловсрол, эрүүл мэндийн үйлчилгээ, хөдөлмөр эрхлэлт, орон сууц, улс төр, нийгмийн амьдралд оролцох эрхийг нь хамгаалах төрийн бодлого, арга хэмжээ дутагдалтай байгаа, түүнчлэн хөгжлийн бэрхшээлтэй охид, эмэгтэйчүүдийг ялгаварлан гадуурхалт, хүчирхийлэл, дарамтаас хамгаалах механизм үгүйлэгдэж байна. Түүнчлэн, ахмад настай эмэгтэйчүүдийн нөхцөл байдал, тэд хүчирхийллээс хамгаалагдах, тэдний хувьд эрүүл мэндийн үйлчилгээний хүртээмж хангалтгүй байгаад анхаарал хандуулж байна.

35. Хороо дараах арга хэмжээ авахыг Гишүүн оронд зөвлөж байна. Үүнд:

(а) Хөгжлийн бэрхшээлтэй охид, эмэгтэйчүүдийн хувьд боловсрол, хөдөлмөр эрхлэлт, орон сууц, эрүүл мэндийн үйлчилгээ болон бусад үндсэн үйлчилгээ, нийгмийн хамгааллын тэгш хүртээмжийг бүрдүүлэх, тэдний бие даах нөхцөлийг хангаж, бүх нийтийн үйлчилгээний хүртээмжийг сайжруулах, улс төр, нийгмийн амьдрал дахь оролцох эрхийг хамгаалахад чиглэсэн бодлого, хөтөлбөрийг батлах;

(b) Хөдөө, алслагдсан орон нутагт байгаа, хөгжлийн бэрхшээл, нас, бусад хүчин зүйлс, түүнчлэн алс тусгаарлагдмал болон хязгаарлагдмал байдал болон бие махбодын ба сэтгэл зүйн янз бүрийн хүчин зүйлийн улмаас давхардсан ялгаварлан гадуурхалттай тулгарч буй хөгжлийн бэрхшээлтэй, ахмад настай эмэгтэйчүүдийг олж тогтоох чиглэлээр иргэний нийгмийн, нийгэм хамт олонд тулгуурласан болон олон улсын бусад байгууллагуудтай хамтын ажиллагааны түншлэлийг хөгжүүлэх.

Гэрлэлт ба гэр бүлийн харилцаа

36. Хороо ганц бие эх, өрх толгойлсон эмэгтэйчүүдийн нөхцөл байдал, ялангуяа ядуурал, ялгаварлан гадуурхалт, дарамтад илүүтэй өртөж болзошгүй ганц бие эхчүүд, тэдний хүүхүүдийн тэтгэмж доогуур байгаа болон дэмжих хөтөлбөрүүд дутагдалтай байгаад сэтгэл зовниж байна.

37. Хороо дараах зүйлийг Гишүүн оронд зөвлөж байна. Үүнд:

(а) Ганц бие эхчүүд, өрх толгойлсон эмэгтэйчүүд, тэдний хүүхүүдийн амьдралын зохистой нөхцөлийг хангах зорилгоор тэдэнд олгож буй гэр бүлийн тэтгэмжүүдийн хэмжээг тогтмол эргэн авч үзэж, нэмэгдүүлж, өөрчлөлт оруулж байх;

(b) Ганц бие эхчүүдийг эдийн засгийн хувьд чадавхжуулах, тэднийг зохистой орон сууц, боловсрол, мэргэжлийн сургалт, эрүүл мэндийн асаргаа үйлчилгээ, соёлын амьдралын хүртээмжийг хангах, ялгаварлан гадуурхалт, дарамтаас хамгаалахад чиглэсэн зорилтот арга хэмжээ, хөтөлбөрүүдийг баталж хэрэгжүүлэх.

Мэдээлэл цуглуулах

38. Хороо нь эмэгтэйчүүд ялгаварлан гадуурхалтад өртөж байгаа эсэхийг тогтоох, мэдээлэлд суурилсан зорилтот бодлого боловсруулах болон энэхүү Конвенцийн хамарч буй бүхий л хүрээнд эмэгтэйчүүдийн тэгш байдлыг хангах чиглэлээр гарч буй аливаа хөгжил дэвшилд тогтмол хяналт, шинжилгээ хийх зорилгоор тэдний нөхцөл байдалд сайтар үнэлгээ хийхэд шаардлагатай хүйс, нас, хөгжлийн бэрхшээл, яс үндэс, газарзүйн байршил болон нийгэм, эдийн засгийн байдал зэргийн задаргаатай тоо мэдээ ерөнхийдөө хангалтгүй байгаад анхаарал хандуулахыг хүсч байна.

39. Хороо нь жендэрийн тэгш байдлыг бодлого, үйл ажиллагаанд тусгах, эмэгтэйчүүдийн хүний эрхийн хэрэгжилтийг дээшлүүлэхэд чиглэсэн бодлого, хөтөлбөрүүдийн үр нөлөө, үр дүнтэй байдалд үнэлгээ, дүгнэлт хийхэд шаардлагатай, хүйс болон бусад хүчин зүйлсийн задаргаатай тоо мэдээ цуглуулахын тулд жендэрийн үзүүлэлтийн системийг хөгжүүлэхийг Гишүүн оронд уриалж байна. Иймд, Хороо эмэгтэйчүүдийн нөхцөл байдлын талаарх статистик тоо мэдээллийн тухай 1989 оны 9 дүгээр Ерөнхий Зөвлөмжид анхаарал хандуулахыг Гишүүн оронд зөвлөж, нямбай тоо мэдээ цуглуулдаг болоход холбогдох НҮБ, эмэгтэйчүүдийн байгууллагуудтай хамтын ажиллагаагаа дээшлүүлэхийг хөхиүлэн дэмжиж байна.

Бээжингийн Тунхаглал болон Үйл ажиллагааны Хөтөлбөр

40. Хороо нь уг Конвенцийн заалтуудыг хэрэгжүүлэхдээ Бээжингийн Тунхаглал болон Үйл ажиллагааны Хөтөлбөрийг ашиглахыг Гишүүн оронд уриалж байна.

2030 он хүртэлх Тогтвортой хөгжлийн төлөвлөгөө

41. Хороо нь Тогтвортой хөгжлийн 2030 он хүртэлх зорилтуудыг хэрэгжүүлэхдээ уг Конвенцийн заалтуудад нийцүүлэн жендэрийн тэгш байдлыг бодитойгоор хэрэгжүүлэхийг Гишүүн оронд уриалж байна.

Мэдээлэл түгээх

42. Хороо нь энэхүү Конвенцийн заалтуудыг системтэйгээр үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлэхийг Гишүүн оронд уриалж байна. Иймд Хороо энэхүү дүгнэлтийг хэрэгжүүлэх зорилгоор өөрийн албан ёсны хэл дээр Засгийн газар, яамд, УИХ, шүүхийн байгууллага зэрэг төв, бүс нутгийн болон орон нутгийн бүхий л холбогдох байгууллагуудад түгээхийг Гишүүн оронд зөвлөж байна. Хороо Гишүүн орныг ажил олгогчдын төлөөллийн байгууллага, үйлдвэрчний эвлэл, хүний эрхийн, эмэгтэйчүүдийн байгууллагууд, судалгааны институтууд, их, дээд сургуулиуд, хэвлэл мэдээллийн байгууллагуудтай хамтарч ажиллахыг уриалж байна. Түүнчлэн, энэхүү Дүгнэлтийг орон нутгийн түвшинд хэрэгжүүлэхийн тулд зохистой хэлбэрээр түгээхийг зөвлөж байна. Улмаар, Хороо энэхүү Конвенц, түүний Нэмэлт Протокол, холбогдох баримт бичгүүдийг болон Хорооны Ерөнхий Зөвлөмжүүдийг холбогдох бүхий л талуудад түгээх хүсэлтийг Гишүүн оронд тавьж байна.

Техникийн туслалцаа

43. Хороо дээр дурдсан зөвлөмжүүдийг болон энэхүү Конвенцийг бүхэлд нь хэрэгжүүлэхэд чиглэсэн цогц хөтөлбөр боловсруулж хэрэгжүүлэхэд олон улсын дэмжлэг, техникийн туслалцаа авах талаар эрэлхийлж ажиллахыг Гишүүн оронд зөвлөж байна. Түүнчлэн, НҮБ-ын төрөлжсөн байгууллагуудтай хамтын ажиллагаагаа өргөжүүлэхийг Гишүүн оронд зөвлөж байна.

Бусад гэрээнүүдийг соёрхон батлах

44. Хороо эмэгтэйчүүдийн хүний эрх, суурь эрх чөлөөгөө эдлэх явдлыг сайжруулахад чиглэсэн олон улсын хүний эрхийн 9 баримт бичгийг дагаж мөрдөж ажиллахыг тэмдэглэж хэлэхийг хүсч байна. Иймд Гишүүн орны хараахан нэгдэн ороогүй байгаа Бүх Цагаач ажилчид, тэдний гэр бүлийн гишүүдийн эрхийн тухай Конвенцийг соёрхон батлах асуудлыг авч үзэхийг Гишүүн оронд уриалж байна.

Ажиглалтын дүгнэлтийн мөрөөр хэрэгжүүлэх арга хэмжээ

45. Хороо дээр дурдсан параграф 17 (a), 19 (a), (b), (e)-д өгсөн зөвлөмжүүдийг хэрэгжүүлэх чиглэлээр авсан арга хэмжээнүүдийн талаарх мэдээллийг 2 жилийн дотор ирүүлэхийг Гишүүн оронд зөвлөж байна.

Дараагийн ээлжит илтгэл бэлтгэх

46. Хороо дараагийн ээлжит 10 дугаар илтгэлээ 2020 оны 3 дугаар сард ирүүлэх хүсэлтийг Гишүүн оронд тавьж байна.

47. Хороо 'Common core document болон гэрээтэй холбогдолтой бусад баримт бичгүүд зэрэг олон улсын хүний эрхийн баримт бичгүүдийг тайлагнах нэгдсэн удирдамж (HRI/MC/2006/3 and Corr.1)-ийг мөрдлөг болгохыг Гишүүн оронд санал болгож байна.